Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka 1·00 Din

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrtletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. Čekovni račun št. 14.577.

Proletarci vseh dežel združite se!

Leto I. LJUBLJANA, 23. decembra 1926. Stev. 15.

Nad rudarje prihaja novo gorje: bič akorda . . .

(V novem letu nas čaka še hujše.)

Plače so znižane. Delovni čas podaljšan. Brezobzirni podjetniški teror je zavladal. Po tovarnah, na železnici, v promogovnikih.

Redukcija — ta beseda označuje leto 1926. Redukcija vsega povsod.

Pa je morda kapitalistom to že dovolj? Ne. Nova ofenziva nastopa, novo poslabšanje, novo izkoriščanje.

Bič akorda se imenuje novo gorje v novem letu. Ni še dovolj priganjaštva in šikaniranja, ni še dovolj profita z znižanimi plačami in s podaljšanim delovnim časom. **Kapital hoče novih profitov s pomočjo akordnega pritiska, s pomočjo povečane storitve (Leistung).** „Racionalizacija produkcije" bi se to reklo v učenem meščanskem jeziku.

Rudarji so prvi na vrsti. Trboveljska družba prednjači v novi ofenzivi. Ona je lani pričela z obsežno redukcijo, letos pričenja z bičem akorda.

Evo razglas, ki ga je Trboveljska družba nabila na vse čakalnice in obrate:

„Delavstvo se opozarja, da se bo s 1. januarjem 1927 zopet odpustilo nekaj onih delavcev, ki bi na kraju (Ortu) lahko dali 10 do 15 vožičkov, a jih daje sedaj samo 8 do 10 vožičkov. Vse vzdrževalne nasadbe (partije), ki ne bodo napravile dovoljne storitve, se bo reduciralo s 1. januarjem 1927.

Razglašeno dne 14. decembra 1926.

Že dosedaj se rudarji ubijajo po jamah, ker jih priganja premija in redukcija. Zdaj pa bo nastal pravi pekel. Kaj storiti?

Ali naj se obrnemo na javnost, da se zgane? To ne bo zaleglo. **Zganimo se mi, rudarji!** Stopimo skupaj, da se obranimo novega naskoka.

Ustvarimo enotno fronto: od Zveze rudarjev in II. rudarske skupine do kmetsko-delavske zveze; stvorimo enotne akcijske odbore.

V enotno akcijo: vsi rudarji, vsi železničarji, vsi kovinarji, vse industrije.

Posplošimo naš boj: delavstvo vseh pokrajin cele države. Zlasti pa skupno z rudarji v Bosni.

Ustvarimo strokovno gibanje rudarjev: Strokovno gibanje je na tleh, združimo ga, zedinimo se okrog njega, da bo lahko kljubovalo Trboveljski družbi.

To smo poudarjali že lani, ko je redukcija stala pred vratmi. Letos ponovno dvigujemo naš glas:

Enotna fronta ne samo v volitvah, enotna fronta tudi in pred vsem proti nečloveški storitvi, proti biču akorda.

Rudarji, v enotno fronto!

10.000 kmetov.

V Dalmaciji je 10.000 kmetov, ki so bili lani in predlanskim obsojeni na različne sodne kazni zaradi političnega udejstvovanja v Radičevi stranki. Obznana nad Radičevo stranko v lanskem letu je torej udarila močno po kmetih.

Toda Radič je med tem časom že postal minister, kmetje Dalmacije pa bodo morali vseeno nastopiti in izvršiti vso kazen. Njim ni odpuščeno.

Ali ve Pucelj in „Kmetski list" za to krivico? Kmetje, vprašajte jih!

Na delo za našo skupino!

„Od nas, od naše skupine zavisi, kako bo z enotno delavsko fronto. Ne mislimo, da so reformistični voditelji prenehali s svojo politiko služenja buržuaziji. Izrabili bodo prvo priliko, da ustvarjeno enotno fronto razbijejo in izdajo kapitalu." (En., št. 14.)

(Čitaj članek „Enotna fronta samo pri volitvah?")

Enotna fronta od spodaj!

Ustvarjajte enotne odbore po obratih in krajih!

Ali je ta enotna fronta ustvarjena s skupnim nastopom v volitvah dovolj čvrsta, da se ne bo razbila ali da se ne bo „razšla" po volitvah?

Ako se ozremo na bazo enotne fronte, na njene organe po obratih in krajih, tedaj je mogoče, da oportunistični voditelji zadržijo enotno fronto samo za volitve in za mandate in skušajo preprečiti, da bi se izpremenila v boj proti redukciji, brezposelnosti, za strokovno zedinjenje.

Premalo je namreč še enotnosti med organiziranimi in neorganiziranimi delavci. Premalo enotnosti med socialističnimi, socialno-demokratičnimi, komunističnimi, narodno-socialističnimi, krščansko-socialnimi in drugimi delavci. Premalo je enotnih odborov po obratih in krajih.

Ali naj se zadovoljimo samo z enotnim nastopom v volitvah, s koalicijo vodstev v volitvah?

Znak socialne demokracije je ravno, da oživi samo ob volitvah, ko gre za meščanski parlamentarizem. Kjer pa gre za strokovno zedinjenje, za boj proti redukciji, za boj proti gerentstvu in komisarjenju, za resnični boj proti kapitalizmu, tam pokaže svoj mrliški oportunizem v obliki razbijaštva.

Delavski interesi pa so prizadeti občutno in najbolj ravno na teh vprašanjih. In na teh vprašanjih moramo ustvarjati enotno delavsko fronto od spodaj iz obratov navzgor. **Za dinar plače, za eno uro delovnega časa, za vsako pridobitev ustvarjajmo odbore enotnosti iz vrst vseh delavcev.**

Enotna fronta od spodaj — tako glasi naša parola. Kajti edino ona nam daje jamstvo, da se ne bo razbila in da bo od volitev prešla na resničen boj proti redukcijam, proti akordnemu divjanju in proti politični reakciji.

Njen izraz in njen sad mora tudi biti zedinjenje strokovnih organizacij v vsej državi.

Naprej k enotni fronti vsega del. ljudstva.

Delavski blok se je ustvaril. Četudi ga sabotirajo na eni strani voditelji socialnih demokratov v Ljubljani, opažamo na drugi strani, da je skupen nastop socialističnih, komunističnih in socialno-demokratičnih delavcev potegnil za sabo tudi del narodnih socialistov. Industrijski proletariat se tako polagoma osvoboja meščanskega vpliva in se zbira pod rdečim praporom.

Enotna fronta industrijskega delavstva pa se mora razširiti tudi na revne kmete in na nameščence. Samo v enotnosti vsega delovnega ljudstva je rešitev tako za delavce kakor za kmete in nameščence. V znamenju kladiva in srpa je izhod.

Zato, kmetje, nameščenci, v enotno fronto vsega delovnega ljudstva!

Same rubežni povsod . . .

Zakaj narašča nezadovoljnost kmetov?

Rubežni v Sloveniji.

V aprilu, maju in juniju t. l. so davčne oblasti v Sloveniji izvršile 6257 rubežni. Pri tem se je rubilo 12 miljonov 912 tisoč dinarjev, na kratko okrog 13 miljonov dinarjev. Prodaj se je izvršilo 41, da se je iztirjalo 226.000 dinarjev dolgov na davkih. Dražb pa je bilo 104 zaradi 646.000 dinarjev davčnih zaostankov.

V juliju, avgustu in septembru je bilo 5057 rubežni s skupno vsoto okroglih **devet in pol milijonov dinarjev.** Prodaj se je izvršilo 52 radi 163.583 dinarjev davčnih zaostankov. Na 79 dražbah se je iztirjalo 775.400 dinarjev.

Delavci in kmetje Slovenije! Doklej bomo trpeli rubežni in dražbe?

Proč z rubežnimi! Vsem revnim kmetom naj se odpišejo! Prizadete po povodnji in vremenskih nezgodah pa naj se oprosti davkov za dobo petih let!

Dražbe kmetij na Hrvaškem.

Rubežni niso doma samo v Sloveniji. Tudi na Hrvaškem prodajajo sodni biriči kos za kosom kmečke zemlje.

Uradni list „Narodne novine" v Zagrebu prinašajo v vsaki številki cele strani samih napovedanih dražb. Cele kmetije romajo na boben. V štev. 266 z dne 20. novembra t. l. pa opazimo kar celih 52 dražb. Na teh dražbah se bo prodalo toliko kmetij, da bo poplačanih 1,281.774 Din dolgov. Od tega denarja zahtevajo samo banke nad 700.000 Din.

Kmetje Slovenije! Samo v enem dnevu tirjajo 1 miljon 200 tisoč dinarjev od vaših hrvatskih sodrugov. Priskočimo jim na pomoč s tem, da jim sežemo v žuljave roke in ustvarimo zvezo slovenskega in hrvaškega delovnega ljudstva. V tem znamenju glasujte 23. januarja.

Enotna fronta samo pri volitvah?

(Nevarnosti enotne fronte.)

I.

Skupni nastop delavskih strank pri volitvah je poskus postavitve enotne fronte proletariata proti fronti kapitalističnega meščanstva. V današnjih časih, ko je padla politična moč delavstva v Jugoslaviji skoro na ničlo, se je delavstvo počasi začelo zavedati ogromnega pomena koncentriranja (osredotočenja) proletarskih sil, združevanja delavstva v enotno fronto. Ta zavest je pri teh volitvah v Sloveniji tako narasla, da je delavstvo, včlanjeno v reformističnih strankah, šlo preko direktiv svojih oportunističnih vodstev, kar je zelo razveseljivo dejstvo. Socialno-demokratično delavstvo je kljub temu, da vodstvo JSDS pod diktatom Bernota ni stopilo v enotno fronto z nami in drugimi delavskimi strankami, sestavilo po nekaterih okrajih z nami in socialisti skupne liste. Mariborski oblastni odbor Socialistične stranke se ni odzval našemu javnemu povabilu, toda tudi za njegovo abstinenco (vzdržanje) se socialistično delavstvo ni zmenilo in je šlo z nami v enotno fronto. Belgrajska centrala Socialistične stranke je zagrizen nasprotnik enotne fronte in njeno glasilo „Radničke Novine" pozdravlja samo enotno fronto „Zedinjenja" s SSJ in uporno naglaša samo „grupiranje in koncentracijo socialističnih sil", toda pritisk socialističnih delavcev v ljubljanski oblasti je bil tolik, da oblastni odbor SSJ ni smel odkloniti našega povabila in da se je moral izneveriti razbijaški taktiki svoje belgrajske centrale. Vendar kolikor je tudi želja delavstva po enotni fronti vsega delavstva velika in njegov pritisk na oportunistična vodstva jasen, ne smemo prezreti, da pretijo bojevnemu delavskemu gibanju v vsaki enotni fronti, pa tudi v tej, resne nevarnosti. Teh nevarnosti se bomo le tedaj izognili, če jih v naprej dobro in pravilno premotrimo, in se proti njim vztrajno in dosledno borimo. Kako usodepolne utegnejo biti napačno vodene enotne fronte, nam bo jasno, če pomislimo na skupni nastop pri ljubljanskih občinskih volitvah l. 1922 in pa gibanje za strokovno enotnost lansko leto. Delavstvo je še bolj bežalo iz delavskih organizacij in se še bolj umrtvilo.

Katere so te nevarnosti? V čem tičijo?

Nevarnosti, ki jih imamo tu pred očmi, sta v glavnem dve:

1. da oportunistične stranke s svojim delom in s svojim frazarstvom zatemnijo glavni cilj enotne fronte in da izrodi skupen nastop v zgolj meščansko volilno akcijo in

2. da oportunistične stranke s svojim organizacijskim aparatom, katerega buržuazija favorizira in podpira, in s svojim demagoštvom ne potisnejo v stran našega bojevnega elementa, ki mora biti gonilna sila v vsaki skupni akciji in brez katerega postane vsaka enotna fronta samo navadna malomeščanska komedija.

Da bomo te nevarnosti bolje razumeli, dovolite nam predvsem kratko karakteristiko tega skupnega nastopa!

Spomnite se, koliko smo mi pisali, govorili in priganjali za različne druge skupne nastope: kakor n. pr. za starostno zavarovanje, za železničarske miloščinarje, za zedinjenje strokovnih organizacij, za podporo angleškim rudarjem, proti redukcijam, za ojačenje strokovnih organizacij. Tu smo vedno naletavali tako pri socialistih kakor pri zedinjaših in pri socialnih demokratih na popolnoma gluha

Fašizem hoče krvavo klanje.

Teror v Italiji divja dalje. Diktatorstvo Mussolinija pretvarja Italijo v veliko jetnišnico. Vsi nefašisti so stavljeni pod kontrolo. Mnogo tisočev je interniranih. Detektivi ustavljajo po desetkrat na dan politično osumljene. Nekatera mesta, n. pr. Ferrara, so objavila celo vrsto oseb, katerim se obljublja smrt, ako se zgodi še kak atentat na Mussolinija. Zopet v drugih mestih, posebno v Bologni, Fanu, Trevisu i. dr., so pripravljene grmade in fašistovski listi prinašajo njihove fotografije, pod njimi pa imena onih oseb, ki jim grozi smrt v plamenih ob času obračuna.

Ljudje bežijo iz Italije. Polne so meje. Fašisti jih stražijo in vsako noč pade od njihovih strelov po več žrtev-beguncev.

Celo meščanski časopisi priznavajo: Nezadovoljni so delavci, nezadovoljni so industrijci, nezadovoljni so bankirji.

Sredi tega barbarskega divjanja pa se pripravlja italijanski imperializem na novo vojno. Na Albanijo so obrnjene njegove pohlepne oči, na Slovenijo, na francosko obal, na Tunis v Afriki in na Malo Azijo.

Vojska se obnavlja. Artiljerija se izpopolnjuje in se odpravlja na meje. Ob novem letu se otvori v Rimu nova tovarna orožja, ki bo izdelovala samo granate in šrapnele. Vse ozračje je prenapolnjeno s smodnikom, četudi Mussolini sam še ni na čistem. Znano je samo, da se pripravlja z veliko hitrostjo. Mussolini sam je izjavil, da koraka Italija naprej s 40 stopinjami mrzlice . . .

Ali ni ravno delovno ljudstvo Slovenije v največji nevarnosti? Ali se ne bo ravno preko Slovenije izlila vojska in klanje za premoč na Balkanu?

Kje si, domovina?

(Vesti iz Rakeka.)

Do zadnjih časov so kmetje ob italijanski meji lahko hodili na svoja posestva onstran bodeče žice. Odkar pa je minil zadnji atentat na Mussolinija in odkar stražijo mejo na italijanski strani sami fašisti-miličniki, postajajo kmetje žrtev fašizma.

Tako so nekega kmeta iz okolice Rakeka prijeli fašisti, ko je prišel na svoje posestvo na italijanski strani, in ga kljub vsem legitimacijam aretirali. Odpeljali ga niso samo v Postojno, marveč celo v Gorico v sodne zapore, kjer je moral prebiti celih 14 dni kazni. In ko se je vrnil, je prinesel vest, da je še na stotine takih slučajev.

Za vse to vedo naše obmejne oblasti, ki so brez glave in se ne znajo ravnati. Kajti belgrajska politika se ne briga za slovenskega kmeta, če zaide v fašistovske kremplje.

O domovina, ti si kakor vlačuga — je dejal Cankar.

Odbor enotnosti v niški žel. delavnici še obstoja in deluje.

Silovita akcija belgrajskih socialističnih razbijačev proti nastopu niškega delavstva obeh smeri za zedinjenje URSS in CRSOJ, se je ponesrečila. **Volja delavstva je bila močnejša od vpliva razbijačev!** Odbor enotnosti v niški železniški delavnici obstoja naprej in je pripravljen z vso silo nadaljevati svoje delo na zedinjenju delavskega razreda. V belgrajskem „Organizovanem Radniku“ št. 93. objavlja svojo izjavo, podpisano od dveh članov URSS-a (Hajnc in Raković) in štirih članov CRSOJ-a. V tej izjavi odločno dementira (pobija) laži „Radničkih Novin“, glavnega glasila Socialistične Partije Jugoslavije, ki pišejo, da so socialistični delavci v Nišu izstopili iz odbora enotnosti, ker nočejo strokovnega zedinjenja.

Tudi v zagrebški železniški delavnici delujejo sodrugi iz CRSOJ-a živahno za upostavitev odbora enotnosti iz predstavnikov organizacij obeh smeri (amsterdamske in neodvisne). Centrala Ujedinjenega saveza železničarjev bi morala — če hoče delovati po želji in volji svojega članstva — priporočati in podpirati ustanavljanje odborov enotnosti povsod, kjer so železničarji razcepljeni. Konštatirati pa moramo, da ona dosedaj še ni javno podprla odbora enotnosti v Nišu, čeprav so se belgrajski socialpatriotski voditelji z vsemi silami trudili, da ga razbijejo.

Vprašujemo tudi centralo Ujedinjenega Saveza železničarjev, kakšen odgovor je dobila od Saveza Grafikov in avtonomnih strokovnih organizacij. „Ujedinjeni Železničar“ je pisal, da se je obrnila na te organizacije, da ji obrazlože svoje stališče napram strokovnemu zedinjenju. Avtonomne organizacije so izdale svoj letak, ki je bil v predzadnji številki v našem listu objavljen **in ki predstavlja že sam jasen odgovor na to vprašanje. Kakšno stališče torej zavzema centrala Ujedinjenega Saveza železničarjev napram akciji za zedinjenje URSS-a in CRSOJ-a?**

Konferenca v Šoštanju.

(Dopis.)

Dne 12. t. m. se je vršila v Šoštanju širša konferenca vseh soc. grup v svrho sestave skupne kandidatne liste za srez Slovenjigradec. To seveda na pritisk rudarjev, ki so zahtevali, da se prvotni sklep soc. partije prekliče in zasliši predloge razrednega delavstva. Listo so končno umaknili in sestavila se je nova.

Mi smo se postavili na stališče, da naj bo nosilec s. Polanc, ker je proletariat danes v večini levičarsko orijentiran, vsled „obznane“ pa njegova organizacijska moč uničena. Vrglo se nam pa je takoj poleno s strani Bernotovcev, da se takih skupin ne priznava, naj se legitimiramo, katero skupino in koliko članov da zastopamo. Ako pa tega ne, se naših predlogov, ki so želja par oseb, sploh ne upošteva. Vprašali smo jih pa k temu, če reflektirajo na glasove neorganiziranih, ali samo na člane, označene v tabeli „Napreja“, glasom katere niso upravičeni niti liste vložiti. Atmosfera je postala takšna, da bi se razbili, ako bi mi vztrajali na predlogu. Bernotovci bi vložili svojo listo, če bi ne imeli nosilca. Lista je bila na to sestavljena takole:

1. Möderndorfer (ki odstopi mandat namestniku).
2. Korodej A., Šoštanj.
3. Polanc Jože, rudar, Velenje (skupina Enotnost).
4. Kranjc Fr., kmet, Mislinje.
5. Rauter Fr., Slov. gradec.
6. Lekš Jože, rudar, Velenje (skup. Enotn.)

Zbirajte za tiskovni sklad!

ušesa. Čim pa se je začelo govoriti o volitvah (občinskih in pozneje oblastnih) so vse te stranke in še celo narodnosocialistična takoj bile na pozornici za skupen nastop. Zakaj neki? Jasno da zato, ker volitve ne pomenijo tako izrazitega razrednega boja proti buržuaziji, kakor boj za gospodarska vprašanja, za mezde, za zavarovanja, direkten izven parlamentaren boj proti kapitnlu. V tem se ravno zrcali oportunizem!

In sedaj:

Kaj je glavni cilj vsake enotne fronte proletariata? Čemu hočemo mi združiti proletariat in kmeta v trdno strnjene vrste? Mar samo zato, da nas bo dosti, da pri volitvah dosti krogljic? Ne! Mi nočemo velikih organizacij zaradi organizacij, enotnost delavskega razreda zaradi enotnosti. Mi hočemo velike organizacije zato, da imamo moč za boj, mi zahtevamo enotnost delavstva in kmetov za boj proti kapitalu. Zato pa moramo predvsem skrbeti za to, da ni ta enotna fronta samo za te volitve, temveč narobe: ta politična manifestacija mora biti še-le začetek enotne fronte delavstva, poskus, ki naj nas uveri, da so skupni nastopi proletariata različnih strank in struj danes mogoči za vsak boj, za vsako zahtevo delavcev in kmetov. Ne torej ogenj v šopu slame, temveč začetek enotnosti delavstva za boj proti kapitalu.

Če pa hočemo to doseči, če se hočemo izogniti nevarnosti, da bo ta nastop samo ogenj v šopu slame, potem ne smemo dovoliti oportunistom, da bobnajo samo o volitvah in samo na nje obračajo pozornost, temveč moramo postaviti v volilni agitaciji vsa pereča vprašanja delavskega razreda na dnevni red, posebno pa še vprašanje popolnega strokovnega zedinjenja. Samo tako lahko prinese ta enotna fronta okrepitev delavskega gibanja v Jugoslaviji in to je naš glavni smoter pri tem skupnem nastopu.

Enoten nastop proletariata mežiške in dravske doline pri volitvah.

(Dopis.)

Prevalje. Dne 5. t. m. se je vršila tukaj konferenca delavskih delegatov dravogradskega sreza, da se doseže skupen nastop vseh delavskih grup pri volitvah v oblastno skupščino. Zastopani so bili na konferenci SSJ, JSDS (Naprej) in grupa Enotnosti.

Prvi je podal izjavo Eržen v imenu SSJ in je rekel, da je načelstvo sklenilo, da nastopi delavstvo pri volitvah v oblastno skupščino skupno kakor drugod, tako tudi v tem okraju. Poziva zastopnike grupe Naprej in grupe „Zedinjenje“, da podajo svoje izjave.

Doberšek poda v imenu grupe Naprej izjavo, da sicer on nima oficielnega pooblastila od svoje stranke za konferenco, ker je cela stvar bila prenagljena, da bi se njih stranka mogla pripraviti, vendar se izjavi za skupen nastop v prepričanju, da se bodo tudi njihove organizacije izjavile za enoten nastop.

Kuhar povdari najprej, da tukaj ne obstoja nobena grupa Zedinjenje in vpraša Eržena, ali načelstvo SSJ ni tudi sklepalo o skupnem nastopu z grupo Enotnost.

Eržen izjavi, da se o tem ni sklepalo v Mariboru, nakar Kuhar poda izjavo grupe Enotnosti in vpraša navzoče delegate, če so za skupen nastop.

Enodušen sklep konference je bil, da mora delavstvo v tem srezu iti enotno v volitve, delegati so izražali upanje, da ne bo ostalo samo pri skupnem nastopu pri volitvah, ampak, da naj ostane proletariat tudi v bodoče strnjen in enoten.

Doberšek izjavi nato, da mora biti nosilec liste Möderndorfer iz Mežice. Kandidatura Möderndorferja kot nosilca liste je tudi pogoj skupnega nastopa z njihove strani.

Kandidaturi Möderndorferja se pridruži tudi grupa Enotnost in tudi druge organizacije SSJ, kakor Guštanj, Muta; pomisleke izraža SSJ iz Črne. Končno se sprejme kandidatura. Kot drugega kandidata predlaga kraj. organizacija SSJ iz Guštajna Kuharja od grupe Enotnosti, kateremu se pridruži tudi SSJ Črna. Ta predlog, podan s te strani, je vzbudil začudenje, ki se je posebno jasno odražalo na obrazu Eržena. Muta je pa predlagala za drugega kandidata člana SSJ Ferdinanda Lahornika iz Mute.

Po debati se je razporedilo kandidate v tem smislu:

Kandidati:

1. Möderndorfer Vinko.
2. Kuhar Lovro.
3. Lahornik Ferdo.

Namestniki:

1. Juh Luka.
2. Lorberg Albert.
3. Trebovc Fr.

Dopis iz Murske Sobote.

„Jutro“ z dne 16. novembra se je veliko bavilo z Radičevim shodom v Murski Soboti, češ da je bil baje zelo klavern. Kakor „Jutro“ pravi je prebivalstvo tega kraja sito Radičevih fraz in demagogije. Mi pa pravimo, da je sito tudi kapitalistično nacionalnemu SDS. Kakor smo prepričani, da tudi kapitalistični nacionalizem propada na celi črti. „Jutro“ celo navaja, da je edina rešitev delavcev in kmetov le v njihovi stranki. Mi pa smo prepričani, da je rešitev delovnega ljudstva edino na Marksovem programu in to le v bojevni enotnosti delavcev in kmetov. V vseh kapitalističnih strankah in pri vseh sorodnikih SPJ, ki opisujejo v kapitalističnem „Jutru“ na dolgo in široko stanovanjski zakon itd., pa je smrt in beda ročnih in duševnih delavcev in kmetov.

Proletariat širom Jugoslavije mora vsej buržuaziji pokazati hrbet. Sicer pa bodimo prepričani, da če prideta Pribičević, Žerjav, in razni iste barve na vlado, da takoj napredujemo za Mussolinijem. Sicer imamo pa itak že dokaze Trbovlje, Zaloška cesta in še razne nacionalistične incidente. Mi pravimo, da bo kmalu zrelo jabolko svobode, so nam ga ravno isti obljubovali, ki se danes prekljajo za korita. Ravno vi, kapitalisti, nas že 8 let križate, bičate in kri srkate z nas z raznimi visokimi direktni in indirektnimi davki itd.

Mi smo prepričani, da prihaja nova doba, da se bosta delavec in kmet združila v eno falango in da bo prišlo tako na eni strani kapitalizem, na drugi pa ves delavski in kmečki proletariat.

Delavci in kmetje! Oblastne volitve so pred vratmi. Ne nasedajte tistim, ki vas bičajo, temveč pokažite jim hrbet! Obračunajmo tako z njimi kakor oni z nami delajo!

Sodrugi org. in neorg.! Pojdimo na resno delo, da bo tudi v Murski Soboti delavec in kmet čital delavski list. Dolžnost je naša, da pride naš delavski časopis „Enotnost“ v vsak kraj, ker edino on zagovarja interes delavca in kmeta. Čim bolj bo razširjen naš list, tem prej se znebimo vseh kapitalističnih pijavk.

Prizadeti proletarci.

Proč s fašisti.

Ker se je Orjuna z umorom s. Fakina, požigom Rudarskega doma, s streljanjem na Delavski dom v Ljubljani, s pretepaštvom in kravali itd. popolnoma diskreditirala in ker razpada tudi vsled svoje notranje gnilobe in vpliva Žerjavovega cekina so kapitalisti začeli organizirati svojo gardo pod drugo firmo. „Streljačke družine“ so ta nova firma. „Branit domovino na vseh frontah, pred zunanjimi in notranjimi sovražniki“, tako je formuliran cilj teh družin. Kdor ve, da je za kapitaliste domovina profit, si lahko misli, kateri so tisti „notranji sovražniki“ domovine, proti katerim se ustanavljajo streljačke družine.

Doslej streljačke družine sicer še niso nikjer nastopile, ker so še preslabe. Vendar pa že danes opozarjamo delavce na novo formacijo kapitalistične garde, da zasledujejo pazljivo njihovo kretanje in da so pripravljeni onemogočiti fašizem, da zopet dvigne glavo.

Ob nedeljah mora delo v obrti in trgovini počivati.

Na pritisk delavskih organizacij je minister za socialno politiko z odlokom 10.368 IV naročil velikim županom, da se mora nedeljski počitek v obrti in trgovini striktno izvajati . . . To naročilo samo pa ne bo pomagalo, če nameščenci in delavci tudi sami ne bodo prisilili delodajalcev, da zapirajo obrate ob nedeljah.

Delo in misli za delom potujočega proletarca.

Domovina, mili kraj, tako smo peli nekoč — a zdaj?

Boril za te se poldrug' let', a ti ne maraš me v okrilje vzet'.

Zakaj, ker rabiš zdrave le ljudi, pri tebi, domovina, za mene mesta ni.

Z invalidskim znakom sem leve noge naprej se plazil tja do tebe. Kaj nudila si pa mi ti? Povej resnico, ker čas hiti.

Tvoj pogled, zavidu poln mi je žaril v oko, če hočeš, vse popraviš še lahko.

Nasveta in drugi pomoči so dobrodošli od dobrih ljudi.

Skovan res invalidski zakon za nekatere je ljudi. Če pa v njem pravice ni!

Tistim, ki živeli bi lahko brez njega, daje mastne plače in druge še stvari, kar pa za nas proletarce ni.

Nam pa, — da izrazim se bolj rahlo — ko zasuje nase lopato: Večna luč naj sveti ti, ki dozdaj nam pil si kri.

Vse na svetu nam hitro mine, toda ve, pijavke, ne. Šele ko zemlja črna vas zakrije, nam svoboda res zasije.

Iluzije vaše so na mehkih tleh. Če na njih boste gradili, smejal se vam bo celi svet.

Zdaj ko dan za dnevom lije pritožb nebroj čez vas, to šala nije. Tudi prišel bo gotovo čas, ko spodnesel vse bo plaz.

Po zemlji naši plazi stvor se — za nas pošast. Tako sem čital v novinah, ki jih je pisal eden od vas.

Priznam, da to gotovo je resnica, ker videl sem jo v svetu sam.

Naskok na vas pa le odvrne pravica, če jo daste nam! Vsa druga sredstva vam lahko rečem — so zaman. Ura usode vam že bije: kar dozdaj ste osvojili, sliši samo nam!

Potujoči proletarec.

Listnica uredništva.

Sodrugom rudarjem v Zagorju. Prejeli smo vašo izjavo in članek. Kakor vidite, je številka samo na dveh straneh, kar nas ovira, da poslanega ne priobčimo že v tej številki. Zadovoljni smo, da naše pisanje vzpodbuja k reševanju rudarskega vprašanja. Tega je treba in ta namen si je dala „Enotnost“. — Odgovorili bomo pa v kratkem.

Novak Ch., Chicago. Pismo prejeli, naslov izgubili. Odgovor nemogoč.

Več dopisov radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti.

Lazarenko, Janče, Prijatelj i. dr. vračamo pozdrave. Več v pismu.

Potrebno bi bilo pisati še o nasiljih, ki jih pričenja režim, o Pašičevi smrti, o priznanju sovjetske Unije s strani Jugolavije i. dr. Toda prostor dopušča samo najbolj pereče momente.

Prejeli smo od sodrugov za žrtve reakcije:

Hrastniški proletarci zbrali na steklarski prireditvi dne 14. novembra 1926 Dln 196, s. A. O. v Zagorju zbral Din 30, s. I. E. v Lj. Din 20, s. J. M. Hajdina pri Ptuju Din 6, s. Gr. J. Dob in M. O. Lj. po Din 5.

Skupaj Din 262·—

Izkaz o podporah izide pozneje za tri mesece skupaj.

Lastnik in izdajatelj: Alojz Kusold, Ljubljana-Moste. Odgovorni urednik: Ciril Skočir, Ljubljana. Tiskarna Jos. Pavliček v Kočevju.